

РЕШЕНИЕ

№ 4572

гр. София, 08.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 24.06.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **2754** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК, във вр. с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.
Образувано е по искова молба от Е. П. Б., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Ч., със съдебен адрес – С., [улица], ап. 3, срещу Столична дирекция на вътрешните работи /СДВР/, като се претендира обезщетяване за причинени му неимуществени вреди в размер на 1000 лева, причинени му от незаконосъобразна Заповед за задържане на лице рег. № 225зз1672 / 18. 11. 2016 г. издадена от полицейски служител към ОПКП-СДВР, законна лихва от предявяване на исковата молба - 19. 03. 2021 г. и направените по делото разноски.

С молба от 21. 04. 2021 г. се уточнява, че периода, за който се претендира вредите е от 18. 11. 2016 г. до 03. 02. 2017 г., както и мораторна лихва от 18. 11. 2016 г. до 19. 03. 2021 г.

С писмен отговор от 14. 05. 2021 г., ответникът прави възражения за неоснователност на иска.

Ищецът твърди, че незаконосъобразното му задържане е причинило сериозни неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания, стрес, безсъние, постоянна напрегнатост, главоболие и световъртеж. След освобождаването му дълго време не е могъл да се успокои, като се дистанцирал от близките и влошил отношенията с баща си и дядо си.

В съдебно заседание ищецът чрез процесуалния си представител, поддържа иска по заявените в него съображения. Претендира разноските по делото, съобразно

представен списък. Депозира писмени бележки в указания от съда срок.

Ответникът - Столична дирекция на вътрешните работи, чрез процесуалния си представител, в съдебно заседание оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. В депозирания по делото писмен отговор излага доводи за недоказаност на иска. В условията на евентуалност се прави възражение за прекомерност на претендираното обезщетение. Моли съда за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на предявения иск, но завишен размер на претендираното обезщетение, поради което се иска определянето му по справедливост.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед № 225зз1672 / 18. 11. 2016 г. издадена от полицейски служител към ОПКП-СДВР, ищецът Е. Б., е задържан на 18. 11. 2016 г. в гр. С., около 16:30 ч. от полицейски служител при 01 РУ – СДВР, за срок от 24 часа в структурно звено на МВР – помещение за временно задържане на 01 РУ – СДВР. В акта, като мотиви за задържането е изложено - хулиганство. Задържаният е освободен на 18. 11. 2016 г. в 17:50 ч., видно от книгата за задържаните лица (стр. 79 от д. № 11845/16г.), като е отбелязано, че същият е бил във видимо добро състояние и без оплаквания.

С Решение № 2934 / 27. 04. 2018г. постановено по адм.дело № 11845/16 г. по описа на Административен съд С.-град, заповедта за задържане, е отменена като незаконосъобразна. Решението на АССГ не е обжалвано и влязло в сила на 19. 05. 2017 г., видно от отбелязването върху него.

Въз основа отменената заповед за задържане ищецът твърди, че е претърпял претендираните в настоящото производство неимуществени вреди в размер на 1000 лв.

За установяване на претърпените от Е. Б. неимуществени вреди, в хода на съдебното производство като свидетел по делото е разпитано лицето Н. Ч. – баба на ищеца. От дадените показания се констатира, че след задържането на внука ѝ, същият ѝ се оплакал от болки в корема и в оперирания си крак. Споделил ѝ, че са го били, ритали по болния крак и са го вързали с белезници за една тръба. Държали го без вода, храна и тоалетна, като не са му позволили да са обади на адвоката си. Не му дали никакви документи за задържането и той не знаел за какво е арестуван. Свидетелят сочи, че внука ѝ много пъти е бил задържан, но специално след задържането на 18. 11. 2016 г. се затворил в себе си и се страхувал да излиза. Навън като видел полицаи, минавал от другата страна на улицата от страх да не го арестуват.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустим като предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт срещу надлежен ответник – СДВР.

Разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на

административна дейност. На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

По делото безспорно е установено незаконосъобразното задържане на ищеца със Заповед за задържане на лице рег. № 225зз1672 / 18. 11. 2016 г., която заповед, е отменена по силата на влязло в сила съдебно решение.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва ищецът да установи по безсъмнен и категоричен начин наличието на следните кумулативно изискуеми предпоставки, а именно: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред относно актовете, а в случаи на претендирани вреди от незаконосъобразни действия/ бездействия, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение; 2.настъпили вреди и 3.наличие на пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт или твърдените незаконосъобразни действия и/ или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Посочените предпоставки следва да се констатират кумулативно като липсата, на която и да е от тях е пречка да се реализира отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съобразно установената фактическа обстановка и събраните доказателствени материали по делото, настоящият състав приема, че са налице посочените кумулативно изискуеми предпоставки за възникване на отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, а именно: наличието на отменен незаконосъобразен акт - Заповед за задържане на лице с рег. № 225зз1672 / 18. 11. 2016 г., издадена от полицейски орган при 01 РУ-СДВР, която е отменена с Решение № 2934 / 27. 04. 2018г. постановено по адм.дело № 11845/16 г. по описа на АССГ. Налице е надлежен ответник, съобразно чл. 205 от АПК, тъй като Столична дирекция на вътрешните работи, е юридическо лице на основание чл. 37, ал. 2 от ЗМВР.

По отношение настъпилата вреда и причинната връзка между нея и незаконосъобразния административен акт съдът намира следното:

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. От показанията на разпитаната по делото Н. Ч. се установява, че вследствие на незаконното задържане на ищеца, последният е бил потиснат и обезсърчен. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това Е. Б. е претърпял неимуществени вреди, вследствие преживян физически и психически дискомфорт. Тези физически и психически страдания са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразната заповед за задържане по отношение на ищеца.

Съдът кредитира частично показанията на свидетелката, като взе предвид роднинската връзка между лицето и ищеца и факта, че според показанията на свидетелката, ищецът е задържан многократно поради което не може се прецени дали вредите са именно от тази заповед за задържане, като освен това следва да се отчете, че е минал доста дълъг период от време.

Съдът намира, че е налице причинена вреда, която подлежи на обезщетяване и

причинна връзка между отменения като незаконосъобразен акт и претендираните вреди. Съгласно практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.01.2006 г. по гр.д. № 23/2005г., Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003г. е възприето, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Следователно налице е причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са вследствие от увреждането. Непосредствени са вредите, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В настоящия казус, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от заповедта за задържане. С оглед на гореизложеното съдът намира, че ако не бе издадена заповедта за задържане, то ищецът не би претърпял описаните негативните преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

Предвид обстоятелството, че в ЗОДОВ липсва разпоредба за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение чл.52 от ЗЗД, според който обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Обезщетението предвидено в нормата на чл. 52 ЗЗД, възмездява главно страданията или загубата на морална опора, понесени от ощетения вследствие на увреждането. Задължителни указания в тази посока се съдържат в т. II на ППВС №4/1968г.

Съдът намира за основателно направеното от ответната страна възражение за прекомерност на претендираното обезщетение. Настоящият състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпени неимуществени вреди вследствие отмяната на незаконосъобразния административен акт-заповед за задържане, възлиза в размер на 50 лева. Съдът счита сумата за справедлива предвид претърпените от Е. Б. неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения от задържането, както и настъпилото след освобождаването му затваряне в себе си и ограничаване на социалните контакти. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. В тази връзка настоящата инстанция разгледа обстоятелството, че ищецът е бил задържан за сравнително кратък срок – около 1 час и 20 минути, като по делото не са представени доказателства, удостоверяващи степента на депресия на ищеца. Не са представени също така доказателства, че за целия претендиран с исковата молба период от 18. 11. 2016 г. до 03. 02. 2017 г. ищецът е търпял негативни изживявания.

Към исковата молба е представена (стр. 19) епикриза от Център за психично здраве С., съгласно която Е. Б. е постъпил в стационара на 19. 11. 2016 г., като е доведен от полиция от Център за психично здраве Ш.. В случая обаче не се представиха доказателства, за това къде се е намирал Б. след освобождаването му от ареста в 01 РУ на 18. 11. 2016 г. в 17:50 часа, така както е посочено в книгата за задържаните лица. Няма и доказателства, дали това е станало от действия или бездействия на ответника, доколкото се твърди единствено причинени вреди от незаконосъобразната заповед за задържане.

В случая, противно на твърденията в исковата молба, че ищецът е бил задържан за срок от 24 часа, същият е престоял в ареста само 1 час и 20 минути, като това изрично е посочено в книгата за задържаните лица (стр. 79 от д. № 11845/16г.), тъй като е

освободен в 17.50 часа. Фактът, че Б. е освободен от помещението за задържане, се потвърждава и от молба на адв. Т. Ч. – майка на ищеца и негов процесуален представител, както по настоящото дело, така и по адм. д. № 11845/16 г. на АССГ, представена при оспорването на заповедта за задържане (стр. 83 от д. № 11845/16г.), в която се сочи, че след задържането е повикан екип на бърза помощ, като е откаран ищеца в психиатрията на [улица]. Видно и от мотивите на Решение № 2934 / 27. 04. 2017 г. по адм. д. № 11845 / 2016 г. на АССГ, с което е отменена конкретната заповед за задържане на Б. (стр. 1 от това решение), в него изрично се сочи, че според заповедта за задържане лицето е задържано на 18. 11. 2016 г. в 16.30 часа и освободено на същата дата в 17.30 часа. Според книгата на задържаните лица лицето е задържано на 18. 11. 2016 г. в 16.30 часа и освободено на същата дата в 17.50 часа, поради което съдът намира за безспорно доказан факта, че Б. е престоял в помещението за задържани лица най-много един час и двадесет минути.

При определяне също така размера на обезщетението съдът съобрази, че ищецът, е бил задържан и друг път, както и че същия предвид представената по адм. д. № 11845 / 2016 г. по описа на АССГ, медицинска документация, страда от психическо заболяване, поради което изложените в исковата молба оплаквания от безпокойство, безсъние и главоболие, вероятно са вследствие именно от това заболяване, а не конкретно от заповедта за задържането.

В същото време, видно от представената от ответника справка, ищецът е задържан многократно от органите на полицията. Тази справка макар и оспорена от процесуалния представител на ищеца, с твърдения, че изложените данни за престъпления извършени от ищеца са неверни, което било видно от свидетелството му за съдимост, съдът кредитира по отношение на безспорно установените факти на наличието на заповеди за задържане на ищеца по реда на ЗМВР. Действително, от представеното свидетелство за съдимост, е безспорно, че Б. не е осъждан, но с издаването на заповед за задържане на лице, по реда на чл. 72 от ЗМВР, само се налага ПАМ и това не означава, че лицето е осъждано. В тази връзка макар и с писмените бележки от страна на процесуалния представител на ищеца да се представят множество документи и да се иска отмяна на хода по същество, същите са неотнормирани към спора. Безспорно е, че ищецът не е осъждан, поради което дали лицето е било привлечено към наказателна отговорност и впоследствие оправдан или направо наказателното производство е било прекратено на различни основания е без значение за конкретния спор, касаещ претенция за вреди от конкретен акт. В тази връзка, представената от ответника справка, касаеща задържането на ищеца, не обвързва съда с основанията за това задържане, а може да се ползва само по отношение на факта, че спрямо Б. са били издавани и други актове за административна принуда, но това не е спорно по делото.

Видно и от показанията на свидетеля Ч., същата потвърждава, че внукът ѝ е задържан многократно от органите на полицията. В тази връзка следва да се отбележи, че съдът в проведеното съдебно заседание указва на страните, че му е служебно известно от деловодната система на АССГ, достъпна и за страните, че са налице множество дела, които води Е. Б. срещу СДВР с искане за обезщетение именно от отменени други заповеди за задържане.

В същото време, негативните изживявания, свързани със задържането са му се отразили в относително по-малка степен, доколкото то се посреща различно от лице, спрямо което никога не е била предприемана такава мярка, в сравнение с лице, което е

търпяло такава.

Следва да се отчете и факта, че според приложените по делото епикризи, Е. Б., е агресивен, поради което и очевидно, че понякога задържането на лицето е единствения вариант, за да не пострадат невинни граждани. Видно от приложената по адм. д. № 11845 / 2016 г. на АССГ съдебно психиатрична експертиза (стр. 108 от това дело) поради заболяването си освидетелствания (Б.) създава опасност за своето и на околните здраве и живот.

В тази връзка съдът намира за недоказани изложените в исковата молба доводи, че след задържането му ищецът се е отчуждил от баща си и дядо си. Видно от приложената по настоящото дело епикриза от Център за психично здраве С., където ищецът е закаран на 19. 11. 2016 г. от полиция и екип на ЦПЗ – Ш.. Изрично се сочи, че по време на престоя в Ш. е проявил няколкократно агресия към персонала и други пациенти. Като анамнеза на болестта пък се сочи, че на 8 г. ударил дядо си с бутилка, след което дядото ослепял. Бил изгонен от баща си, поради това че нанесъл побой на втората му съпруга. Тогава отишъл да живее при дядо си по бащина линия и го малтретирал системно.

Освен това при определянето на обезщетението съдът отчете, че искът е предявен почти четири години и половина след задържането му, поради което очевидно интензитета на претърпените болки и страдания очевидно е намалял. В тази връзка, искът е основателен и доказан до посочения по-горе размер от 50 лв., като за разликата до претендираната сума от 1000 лева, същият следва да бъде отхвърлен.

Предвид предендираното присъждане на законна лихва, съдът споделя становището, че задължението за лихва има акцесорен характер като следва съдбата на главното вземане. Съобразно обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е частично основателен, то и претенцията по дължимото относно законната лихва върху главницата от датата на предявяване на исковата молба – 19. 03. 2021 г. до окончателното изплащане на сумата, е доказана и подлежи на уважаване съобразно с главния иск.

В същото време, претенцията за заплащане на мораторна лихва (молба от 08. 04. 2021 г – стр. 15 от делото) от 18. 11. 2016 г. до датата на завеждане на исковата молба – 19. 03. 2021 г., е само частично основателно, тъй като се дължи обезщетение от датата на отмяна на административния акт (т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК), което е станала с влизане в сила на решението на 19. 05. 2017 г. При пресмятане от страна на съда с онлайн калкулатор, за което не се изиска специални знания, се установява, че размера на законната лихва за забава върху така определеното от съда обезщетение от 50 лв. за периода от 19. 05. 2017 г. до 18. 03. 2021 г., е в размер на 19,45 лв.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, настоящият състав следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10.00 лева държавна такса и възнаграждение за един адвокат, съразмерно с уважената част на иска. Осъществено процесуално представителство, е съобразно чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата, поради което следва да се присъди на адв. Ч. адвокатско възнаграждение и доколкото се касае за дело с определен материален интерес, то съобразно чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, се дължи такова в размер на 300 лева. Предвид уважената част от иска и присъденото

обезщетение от 50 лева, при претендирано такова от 1000 лева, съобразно уважената част от иска се дължи адвокатско възнаграждение в размер на 15 (петнадесет) лева и 10 лева държавна такса.

На ответната страна по делото, доколкото искът е уважен, макар и частично, юрисконсултско възнаграждение не следва да се присъжда.

Така мотивиран, Административен съд С.-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи- гр.С., ул.“А. I“ № 5 да заплати на Е. П. Б., ЕГН [ЕГН], сумата от 50 /петдесет/ лева обезщетение за неимуществени вреди за периода от 18. 11. 2016 г. до 03. 02. 2017 г. от незаконосъобразна Заповед за задържане на лице рег. № 225зз1672 / 18. 11. 2016 г., издадена от полицейски орган при 01 РУ-СДВР, ведно със законната лихва върху тази сума от предявяването на исковата молба – 19. 03. 2021 г., до окончателното ѝ заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата част, за разликата над 50 лв. до сумата от 1000 лв., като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи- гр.С., ул.“А. I“ № 5, да заплати на Е. П. Б., ЕГН [ЕГН], сумата от 19,45 лв. /деветнадесет лева и четиридесет и пет стотинки/, представляваща законна лихва за забава върху така определеното съда обезщетение в размер на 50 лв. за периода от 19. 05. 2017 г. до 18. 03. 2021 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата част, в която се претендира законна лихва за периода от 18. 11. 2016 г. до 18. 05. 2017 г.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи- гр.С., ул.“А. I“ № 5 да заплати на Е. П. Б., ЕГН [ЕГН], сумата от 10 десет/ лева разноски по делото.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи- гр.С., ул.“А. I“ № 5 да заплати на адв. Т. Д. Ч. сумата от 15 /петнадесет/ лева, адвокатско възнаграждение за осъщественото процесуално представителство по настоящото дело по реда на чл. 38 от ЗА, съобразно уважената част на иска.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: